

Verslag van de openbare vergadering van de raad van de gemeente Franekeradeel op donderdag 27 maart 2014 om 20.00 u. in het Gemeentehuis aan de Harlingerweg 18 te Franeker.

Voorzitter: F. Veenstra

Griffier: T. Lyklema

Aanwezig: J. Bekkema, D. Bloem-Hofman, M. de Bok, T. Corporaal, B. van Dijk, J. Dijkstra, S. de Haan, G. Iedema-Zondervan, D. Kamstra, H. Nauta, J. Osinga-Bonnema, B. Ouderkerken, C. de Pee, K. Rodenburg, M. de Roo, E. Terpstra, J. Vroonland-Brandsen en T. Wijkhuijs. **Afwezig:** H. Hof.

1. Opening

De **voorzitter** opent de vergadering en heet alle aanwezigen welkom. De heer Hof is afwezig wegens verblijf in het buitenland. Hij zal in de vergadering van april geïnstalleerd worden als raadslid.

2. Installatie van de raad

a. Toespraak burgemeester F. Veenstra

Dames en heren,

Vandaag worden in bijna alle Nederlandse gemeenten de nieuwe gemeenteraden geïnstalleerd. Vorige week waren de verkiezingen. In de aanloop naar die verkiezingen werden drastische verschuivingen en een heel lage opkomst voorspeld.

Met die dramatische opkomst viel het gelukkig nog mee. Hoewel; tevreden zijn met een cijfer net boven de 50%? Gelet op de voorspellingen zijn we tevreden. De lage belangstelling van de kiezer voor de lokale politiek mag ons echter niet onberoerd laten.

En de drastische verschuivingen? In verschillende grote steden worden de bakens verzet. De traditionele grote partijen moeten terrein prijsgeven, nog meer terrein prijsgeven aan nieuwe en lokale partijen.

In onze regio en in onze gemeente bleef het relatief rustig. Bij ons verwisselden per saldo twee zetels. We zullen de komende weken zien welke gevolgen dat heeft voor de samenstelling van ons dagelijks bestuur.

Voor de verkiezingen werd in de media geschreven en gesproken over de effecten van deze verkiezingen op de landelijke politiek. Houden coalities stand, kunnen partijleiders blijven, dat soort vragen.

Vanaf de verkiezingsavond wordt de landelijke politiek beheerst door een ander thema. Een hele bevolkingsgroep werd zonder pardon en weloverwogen in een hoek gezet. De verontwaardiging is, terecht, groot. Tegenover het “minder” wordt gelukkig nu het “meer” gezet. Het “meer” van verdraagzaamheid, de kracht van de samenleving, de mienskip.

Laten we hopen, laten we er voor zorgen dat ook in Franekeradeel onze samenleving vanuit het “meer” blijft functioneren zodat het “minder” geen kans heeft.

De periode 2014-2018 begint nu.

Voor Franekeradeel is dit een bijzondere periode. We kunnen met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zeggen dat u de laatste gemeenteraad van deze gemeente zult gaan vormen. En dat uw periode eindigt op 31 december 2017 om 24.00 uur.

Dat zet de komende periode in een bijzonder licht.

Er moet de komende jaren natuurlijk ook het nodige normale politiek-bestuurlijke werk worden verricht, maar alles staat in het teken van de herindeling met Het Bildt, Menameradiel en een deel van Littenseradiel. Aan u de taak om de gemeente goed over te dragen aan de eerste raad van de nieuwe gemeente.

Het worden dus bijzondere jaren. Nog voor de zomer gaan we met elkaar in gesprek over het Plan van Aanpak. Hoe wordt het fusieproces ingericht, op welke wijze krijgen de raden los van de formele besluitvorming invloed op dit proces. Hoe betrekken we de inwoners bij de verschillende stappen. Wat wordt de definitieve naam van de nieuwe gemeente. En; gaat Harlingen nog

toenadering zoeken? Ik neem op voorhand aan dat het standpunt van uw raad hetzelfde zal zijn als dat van de vorige; onze deur staat wijd open, maar we hebben al wel enkele piketpaaltjes geslagen. Dat er op korte termijn een plan van aanpak aan u wordt voorgelegd wil overigens niet zeggen dat er op dit moment niets gebeurt. In oktober vorig jaar is een principebesluit genomen. Alleen al het spreken over een plan van aanpak zorgt voor een goede start van het fusieproces. Het lijkt misschien eenvoudig, maar ook op college- en ambtelijk niveau moeten we aan elkaar wennen, begrip krijgen voor elkaars werkwijze en een gezamenlijke focus op de stip op de horizon zien te krijgen. Het opstellen van het plan van aanpak helpt daarbij.

En inhoudelijk zijn we ontzettend druk bezig met de toekomst van de gezamenlijke ICT. Dat is toch de ruggengraat van de organisatie. Wanneer we het daar over eens worden hebben we al een forse stap richting integratie van allerlei administratieve processen gezet. Ook daarover zult u binnenkort voorstellen krijgen.

Maar er is meer. Gemeenten krijgen vanaf 2015 zoals de zaken er nu voor staan een aantal nieuwe taken in het sociale domein. Dat geeft meer verantwoordelijkheden, nieuwe politieke onderwerpen en vooral ook een fors grotere begroting.

En fors groter wil niet zeggen dat het geld aan de bomen groeit. We moeten de nieuwe taken doen met minder geld dan het Rijk er nu aan uitgeeft.

Dat vraagt om heldere keuzes. En keuzes die we niet alleen kunnen maken. We werken samen. In het verband van de intergemeentelijke sociale dienst Noordwest Friesland. Binnen Empatec is de sociale werkvoorziening met een grote groep gemeenten geregeld. En op het terrein van de jeugdzorg is bijna alles op provinciaal niveau geregeld en enkele zaken zelfs op Noordnederlands niveau.

Samenwerking beperkt de invloed van individuele gemeenten. Het behouden van zoveel mogelijk invloed vraagt van uw raad een duidelijke richting en heldere keuzes. Stuur uw vertegenwoordigers in samenwerkingsverbanden, de leden van het College van BenW, met een duidelijke boodschap op pad.

Bovendien hebben we op onze “oude” taken nog een flinke bezuinigingsslag door te voeren. Onze meerjarenbegroting sluit met een tekort van ruim € 1,5 miljoen. Daarmee kunnen we de gemeente niet overdragen aan onze opvolgers. Het tekort moet terug naar nul of nog liever naar een overschot. We ontkomen niet aan een nieuwe discussie over kerntaken, een aanvaardbaar voorzieningenniveau en belastingdruk.

Een bijzondere, maar geen gemakkelijke periode dus.

Dat betekent het een en ander voor u. Ga er maar aan staan.

De gemeente is de eerste overheid en is dus verantwoordelijk voor taken die rechtstreeks van invloed zijn op het leven en welbevinden van de inwoners. De decentralisaties maken die verantwoordelijkheid groter.

De gemeenteraad is het hoogste orgaan van die gemeente. U stelt de kaders. U controleert het College van BenW. Maar u vertegenwoordigt ook alle inwoners.

Een eervolle en boeiende opdracht, maar.... geen eenvoudige.

En dat in een tijdsgewricht waarin steeds duidelijker wordt dat ons politieke bestel eigenlijk niet meer passend is.

Vier jaar geleden sprak ik de hoop uit dat in de discussie over de staatkundige inrichting van ons land de gemeente als eerste overheid overeind zou kunnen blijven. Dat we geen uitvoeringsloket van het rijk zouden gaan worden. Want voor een loket heb je geen democratie nodig.

Ik constateer, en ik ben niet de enige, dat er in de afgelopen vier jaar toch wel het een en ander in het denken over onze democratie is gewijzigd.

We zien niet alleen een lagere opkomst bij alle verkiezingen, we zien ook dat partijen steeds minder leden hebben. En er zijn steeds meer partijen. Het politieke landschap raakt versnipperd en daardoor onoverzichtelijk voor de gemiddelde burger.

Sommige taken komen exclusief bij de gemeenten terecht, andere bij de rijksoverheid. Ook Europa krijgt zijn plek. En de provincies vechten voor lijfsbehoud.

Het huis van Thorbecke die ons stelsel in 1848 vormgaf, is aan groot onderhoud toe.

Thorbecke hoopte dat de gemeentepolitiek een oefenplaats voor burgerschap zou zijn. Het is de vraag of de samenleving dit nog steeds zo opvat.

We zullen na moeten denken over een vorm van democratie die bij de huidige tijd past. Democratie was er immers ook al voor Thorbecke. Onze partijen-democratie is pas van het eind van de 19^e eeuw.

Er is geen enkele reden om aan te nemen dat we niet in staat zullen zijn een vorm van democratie te vinden die meer aansluit bij hedendaagse wensen en gevoelens.

We krijgen de komende jaren discussies over de plek van referenda en over de invoering van de gekozen burgemeester en de gevolgen die dat heeft voor raad en college.

Het zou best kunnen zijn dat die discussie eerder komt dan we denken en we er in de volgende gemeenteraad, en dus bij de start van de nieuwe gemeente al mee worden geconfronteerd.

Het worden in alle opzichten boeiende tijden voor u als nieuwe gemeenteraad.

Er komt een herindeling aan. U krijgt nieuwe taken in het kader van de decentralisaties. En er komt een existentiële discussie over de lokale democratie.

Dat maakt het niet alleen moeilijk maar ook mooi om juist nu lid van de gemeenteraad te zijn.

En u hoeft het niet alleen te doen.

Er zullen burgers zijn die u kritisch volgen. Uw partij en fractie biedt een veilige haven. Het college zal u straks van allerlei informatie en voorstellen voorzien. De ambtenaren zijn graag bereid om al uw vragen te beantwoorden. De griffier is uw steun en toeverlaat. En als uw voorzitter staat mijn deur en mailbox altijd open voor vragen, opmerkingen en een goed gesprek.

Ik zal u over enkele ogenblikken vragen om de eed of belofte af te leggen. De gemeentewet schrijft dat voor. De tekst in de gemeentewet is een zogenaamde zuiveringseed.

Aan de integriteit van het openbaar bestuur en zijn functionarissen worden hoge eisen gesteld. En terecht. De overheid heeft vaak een monopolypositie, mag eisen stellen en regels opleggen aan burgers, bedrijven en organisaties. Dat heeft gevolgen voor uw functioneren in de samenleving.

Daar moet u zich bewust van zijn.

Daarom hebben we een gedragscode. En daarom legt u de eed of belofte af waarmee u plechtig uitspreekt dat u zich realiseert wat het ambt van raadslid betekent.

Ik wens u veel succes, veel wijsheid en ook veel plezier toe bij het uitoefenen van dit belangrijke ambt.

b. Afnemen eed of belofte

De **voorzitter** leest de eed en belofte in het Nederlands en in het Fries voor. Vervolgens kunnen de nieuwe raadsleden de eed of belofte afleggen waarvoor zij gekozen hebben.

- De eed in het Nederlands: Ik zweer dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer dat ik om iets in dit ambt te doen of laten rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige gelofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van het gemeentebestuur naar eer en geweten zal vervullen.

De heer Bekkema, de heer Kamstra, mevrouw Bloem, mevrouw Osinga, mevrouw De Pee, mevrouw Vroonland en de heer Wijkhuijs antwoorden om de beurt met: Zo waarlijk helpe mij God Almachtig.

- De eed yn it Frysk wurdt ôflein troch de hear De Haan en mefrou Iedema. Sy antwurdzje mei: Sa wier helpe my God Almachtich.
 - De belofte in het Nederlands: Ik verklaar dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik om iets in dit ambt te doen of laten rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige gelofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik verklaar dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van het gemeentebestuur naar eer en geweten zal vervullen.
- De heer De Bok, de heer Rodenburg en de heer De Roo antwoorden om de beurt met: Dat verklaar en beloof ik.
- De belofte yn it Frysk wurdt ôflein troch de hear Corporaal, de hear Van Dijk, de hear Dijkstra, de hear Nauta, de hear Ouderkerken en mefrou Terpstra. Hja antwurdzje mei: Dat ferklearje en ûnthjit ik.

De **voorzitter** geeft aan dat de raadsleden daarmee geïnstalleerd zijn als lid van de gemeenteraad van Franekeradeel. De burgemeester wenst hen veel succes en wijsheid. De burgemeester geeft de nieuwe raadsleden een bloemetje en feliciteert hen.

3. Rondvraag

Hier wordt geen gebruik van gemaakt.

4. Sluiting

De **voorzitter** sluit de vergadering om 20.23 uur. Na afloop is er onder het genot van koffie en oranjekoek gelegenheid de nieuwe raadsleden te feliciteren.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 24 april 2014.

Voorzitter,

Griffier,